

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор _____ О.М. Коробочка

« 1 » _____ 2015 року

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РОБОЧУ НАВЧАЛЬНУ ПРОГРАМУ ДИСЦИПЛІНИ
ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ РОЗРОБКИ

Схвалено науково-
методичною радою ДДТУ
« 1 » жовтня 2015 року,
протокол № 7

Дніпродзержинськ

2015

1. Загальні положення

1.1. Положення про робочу навчальну програму дисципліни розроблено у відповідності до:

- Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 року);
- Розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі» (№1210-р від 05.02.2014 року);
- Положення про організацію освітнього процесу в Дніпродзержинському державному технічному університеті (затверджено Вченою радою ДДТУ 26.02.2015 року, протокол №1);
- Положення про оцінювання знань студентів та проведення поточного і підсумкового семестрового контролю (протокол №3 НМР від 16.04.2015 року);
- Наказ ДДТУ «Про введення нових форм документів з підготовки кадрів» (від 23.08.2012 року №495).

Його метою є унормування змісту, обсягів, послідовності та організаційних форм вивчення дисципліни студентами, а також форм і засобів поточного і підсумкового контролю знань.

1.2. Робоча навчальна програма дисципліни є нормативним документом університету і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролю.

1.3. Робоча навчальна програма дисципліни за своїм змістом є документом, що визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, що виключає дублювання навчального матеріалу при вивченні спільних для різних курсів проблем, необхідне методичне забезпечення, складові та “технологію” оцінювання знань студентів.

1.4. Робоча навчальна програма як нормативний документ, що закладає “ідеологію” змісту освіти та організації освітнього процесу, визначає навчально-методичні засади діяльності кафедри; на її основі розробляються посібники (методичні комплекси) для самостійного вивчення дисципліни, інші матеріали методичного характеру, що забезпечують успішне опанування програмного матеріалу.

1.5. Робоча навчальна програма дисципліни розробляється провідним викладачем (лектором) для кожної навчальної дисципліни на основі галузевого

стандарту вищої освіти (освітньо-професійної програми) відповідно до навчального плану, розглядається на засіданні кафедри, підписується завідувачем кафедри, головою науково-методичної комісії факультету та затверджується першим проректором.

2. Структура та зміст робочої навчальної програми

2.1. Складові робочої навчальної програми

Робоча навчальна програма розробляється згідно з формою № Н - 3.04 за такою структурою:

- 1. Опис навчальної дисципліни**
- 2. Мета та завдання навчальної дисципліни**
- 3. Програма навчальної дисципліни**
- 4. Структура навчальної дисципліни**
- 5. Теми семінарських занять**
- 6. Теми практичних занять**
- 7. Теми лабораторних занять**
- 8. Самостійна робота**
- 9. Індивідуальні завдання**
- 10. Методи навчання**
- 11. Методи контролю**
- 12. Розподіл балів, які отримують студенти**
- 13. Методичне забезпечення**
- 14. Рекомендована література (базова і допоміжна)**
- 15. Інформаційні ресурси**
- 16. Лист узгодження робочої навчальної програми з випусковою кафедрою**

2.2. Зміст розділів робочої навчальної програми

2.2.1. Опис предмета дисципліни

Інформація у цьому розділі оформлюється у формі таблиці, яку наведено нижче. В ній зазначаються кількість кредитів, модулів, змістових модулів, галузь знань, шифр та назва напрямку, освітньо-кваліфікаційного рівня і спеціальності, рік підготовки, семестр, кількість годин, відведених на лекційний і лабораторно-практичний курс, вид контролю (залік або екзамен) відповідно до навчального плану напрямку або спеціальності.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	Галузь знань _____ (шифр і назва)	Нормативна (або за вибором ВНЗ, або за вибором студента)	
	Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)		
Модулів –	Спеціальність: _____ (шифр і назва)	Рік підготовки	
Змістових модулів –		-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин –		-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: _____	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
екз.	залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи (розраховується за даними таблиці) становить:

для денної форми навчання –

для заочної форми навчання –

2.2.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

У цьому розділі необхідно сформулювати мету та завдання навчальної дисципліни, а також має бути чітко визначено — що повинен знати і вміти студент після опанування даного курсу. Вміння, навички та компетенції формулюються на основі освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми підготовки фахівця за напрямом та спеціальністю.

2.2.3. Програма навчальної дисципліни

В даному розділі необхідно надати теми змістових модулів та теми усіх лекцій (з посиланнями на відповідні літературні джерела), які в них викладаються. Також має бути представлено орієнтовний перелік питань, що виносяться на ці теми.

2.2.4. Структура навчальної дисципліни

Подається розподіл навчального часу за формами навчання та видами занять відповідно до робочого навчального плану.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Назва												
Тема 1. Назва												
Тема 2. Назва												
Разом за змістовим модулем 1												
Змістовий модуль 2. Назва												
Тема 1. Назва												
Тема 2. Назва												
Разом за змістовим модулем 2												
Усього годин												
Модуль 2												
ІНДЗ (курсова робота (проект))			-	-		-			-	-	-	
Усього годин												

2.2.5. Темі семінарських занять

В розділі слід подати перелік тем семінарських занять із зазначенням кількості годин на їх проведення

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1			
2			
...			

2.2.6. Теми практичних занять

В розділі необхідно подати перелік тем практичних занять із зазначенням кількості годин на їх проведення

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1			
2			
...			

2.2.7. Теми лабораторних занять

В розділі необхідно подати перелік тем лабораторних занять із зазначенням кількості годин на їх проведення

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1			
2			
...			

2.2.8. Самостійна робота

В розділі необхідно зазначити форми та зміст навчального матеріалу, що є предметом самостійного опрацювання студентами.

Відповідно до чинних положень про організацію освітнього процесу, самостійна робота студента є однією з форм організації навчання, основною формою оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час за розкладом. Характеристику видів самостійної роботи студента та її нормування слід надати в таблиці.

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Проробка лекційного матеріалу (0,25 год. на 1 год. лекцій)		
2	Підготовка до практичних(лабораторних, семінарських) занять (0,5 год. на 1 год. занять)		
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях (3-4 год. на 1 год. в лекційному викладі)		
4	Виконання курсового проекту (роботи)		
5	Інші види самостійної роботи, якщо вони передбачені (виконання контрольних робіт, індивідуальних завдань, тощо)		
	Разом		

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми.

2.2.9. Індивідуальні завдання

При формуванні розділу слід керуватися наступним.

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – це завершена теоретична або практична робота в межах програми навчальної дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих в процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому. Одним із видів ІНДЗ є курсовий проект (робота), який повинен плануватись як окремий заліковий кредит і оцінюватись як самостійний вид навчальної діяльності студента за 100-бальною шкалою.

Розрахунково-графічні роботи, контрольні роботи та інші види робіт можуть бути індивідуальним навчально-дослідним завданням, тільки якщо вони заплановані робочим навчальним планом на навчальний рік.

У робочій навчальній програмі зазначається назва ІНДЗ, його обсяг, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання.

Якщо навчальним планом передбачено курсовий проект або курсову роботу, то в цьому пункті повинно бути наведено їх загальну характеристику та тематику.

2.2.10. Методи навчання

В розділі необхідно представити навчальні технології, що використовують викладачі на лекційних, лабораторно-практичних, семінарських заняттях з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни (наприклад, проблемні лекції, міні-лекції; лабораторні дослідження, розв'язування задач або творчих завдань, проведення лабораторних дослідів, робота в Інтернет; складання графічних схем, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейси, презентації, рольові ігри, дидактичні ігри, банки візуального супроводження освітнього процесу тощо).

Методи навчання окремої навчальної дисципліни — це методи взаємодії між викладачем і студентами, під час яких відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок.

Загально прийнятим у сучасній педагогічній науці методи навчання прийнято розрізняти:

1. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемний; частково-пошуковий (евристичний); дослідницький.

2. За характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні, наочні, практичні.

3. За організаційним характером навчання методи: організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; контролю та самоконтролю у навчанні; бінарні (подвійні) методи навчання.

2.2.11. Методи контролю

Розділ має містити викладення змісту та “технології” оцінювання знань студентів, а саме — перелік різних видів навчальних робіт, що зобов’язаний виконати студент під час проведення поточного контролю, самостійної роботи, індивідуальних завдань та підсумкової атестації (семестровий контроль). При написанні даного розділу слід спиратись на Положення про оцінювання знань студентів та проведення поточного і підсумкового семестрового контролю (затверджено НМР 16.04.2015 року, протокол №3)

Поточний контроль реалізується у формі опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на семінарських та практичних заняттях, тестів, колоквиумів, проведення контрольних робіт, ректорських контрольних робіт тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для виставлення заліку і враховуються викладачами при виставленні підсумкової оцінки (балів) з даної дисципліни.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів, виступу на семінарських заняттях;
- з практичних (лабораторних), індивідуальних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань, реферату за обраною темою.

Контроль виконання курсової роботи (проекту) включає поточний контроль за виконанням розділів роботи (проекту) та захист перед комісією.

Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни (якщо це передбачено навчальним планом) в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і у терміни, встановлені навчальним планом.

Семестровий контроль може проводитися в усній формі по екзаменаційних білетах або в письмовій формі за контрольними завданнями, а також шляхом тестування з використанням технічних засобів. Можливе поєднання різних форм контролю. Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій навчальній програмі дисципліни.

Студент вважається допущеним до семестрового екзамену з навчальної дисципліни за умови повного відпрацювання всіх практичних, лабораторних і семінарських занять, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

2.2.12. Розподіл балів, які отримують студенти

В розділі вказується максимальна кількість балів, яку може отримати студент при виконанні певних видів навчальної роботи в розрізі модулів із зазначенням балів за поточну успішність та підсумкову атестацію.

Кількість балів на кожну з тем, практичних або лабораторних занять зазначається з урахуванням їх складності, обсягу та значущості в засвоєнні дисципліни. Кафедра, науково-методична комісія факультету, затверджуючи програму, тим самим схвалюють розподіл балів.

Максимальна сума балів, що може бути набрана студентом за результатами поточного контролю, якщо навчальним планом передбачений залік, складає 100 балів.

Максимальна сума балів, що може бути набрана студентом за результатами поточного контролю, якщо навчальним планом передбачений семестровий екзамен, складає 40 балів. Максимальна кількість балів, що може бути набрана студентом на семестровому екзамені, складає 60 балів. Розподіл балів за питаннями екзаменаційних білетів, контрольними завданнями, тестами наводиться у критеріях оцінювання відповідей на семестровому екзамені з дисципліни та затверджується на засіданні кафедри.

Розподіл балів, які отримують студенти, якщо форма підсумкового контролю
залік

Поточне тестування та самостійна робота (100 балів)									Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Розподіл балів, які отримують студенти, якщо форма підсумкового контролю
екзамен

Лабораторні та практичні заняття (40 балів)									Екзамен	Сума
Лабораторні заняття					Практичні заняття					
L1	L2	L3	L4	L5	Пр1	Пр2	Пр3	Пр4	60	100

L1, L2,... – теми лабораторних занять;

Пр1, Пр2, ... - теми практичних занять.

Максимальна сума балів, що може бути набрана студентом за результатами виконання курсової роботи складає 100 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти
за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до ____	до ____	до ____	100

З детальною структурою розподілу балів за темами та видами поточного контролю знань з навчальної дисципліни викладач ознайомлює студентів на початку семестру.

Далі в робочій навчальній програмі наводиться шкала співставлення оцінок в національній системі та системі ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

2.2.13. Методичне забезпечення

Вказується наявна методична, дидактична література для забезпечення навчальної дисципліни (наприклад, опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, тощо).

2.2.14. Рекомендована література

Перелік рекомендованої літератури складається з базової і допоміжної літератури.

До базової літератури слід включити нормативні документи, базові вітчизняні, найкращі зарубіжні підручники та навчальні посібники з урахуванням їх наявності в бібліотеці університету (1 підручник або 1 посібник на 4-х студентів, що вивчають дисципліну) або у загальному доступі мережі Internet (з посиланням на конкретні сайти електронних бібліотек).

В список допоміжної літератури включаються інші підручники та посібники, різні довідкові, періодичні видання, наукові монографії, статті, методичні рекомендації відповідної тематики.

Рекомендована література має бути оформлена відповідно до вимог ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 "Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання".

2.2.15. Інформаційні ресурси

Розділ повинен містити посилання на документи і масиви документів в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних, депозитаріях і т.і.), які можуть бути корисними при вивченні навчальної дисципліни.

3. Порядок оформлення та затвердження робочої навчальної програми

3.1.Робоча навчальна програма обговорюється на засіданні кафедри і затверджується завідувачем кафедри, схвалюється науково-методичною комісією факультету, на якому викладається дисципліна (узгоджується із випусковою кафедрою, якщо викладання дисципліни забезпечує інша кафедра шляхом складання листа погодження), і затверджується головою науково-методичної комісії факультету та першим проректором.

Лист узгодження робочої навчальної програми
з дисципліни «_____», складеної
відповідно до освітньо-професійної програми підготовки
напряму / спеціальності, _____
розробленої
посада, науковий ступінь, ПІП

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис завідувача	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна			
Випускова кафедра			--
			--

3.2. Титульна та друга сторінки робочої програми оформлюються згідно з формою № Н - 3.04. Вказуються розробники програми (П.І.П., вчене звання, посада), номери протоколів та дати затвердження на засіданні кафедри та на науково-методичній комісії факультету.

3.3. При затвердженні робочої програми, вона перевіряється деканом факультету (для студентів якого викладається дисципліна) на відповідність навчальному плану та науково-методичною комісією факультету на відповідність типовій (тимчасовій) навчальній програмі дисципліни та вимогам даного Положення.

3.4. Поточні зміни до робочої навчальної програми, що стосуються уточнень системи контролю та оцінювання знань, планів семінарських (практичних, лабораторних) занять, тематики рефератів та курсових робіт, переліку основної і додаткової літератури, за необхідності, можуть вноситися щорічно до початку нового навчального року і затверджуватися на засіданні кафедри.

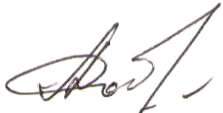

3.5. Робоча навчальна програма підлягає обов'язковому перегляду і перезатвердженню:

а) після затвердження нової редакції освітньо-професійної програми, внесення змін до навчального плану, що стосуються цієї дисципліни;

б) кожні п'ять років, якщо не відбувалось ніяких змін у освітньо-професійній програмі та навчальному плані.

3.6 Розроблена та затверджена робоча навчальна програма дисципліни зберігається на кафедрі та розміщується на інформаційному порталі університету.

Розробники:

Перший проректор, голова науково-методичної ради		В. М. Гуляєв
Начальник навчального відділу		Л. О. Добрик
Доцент кафедри МОА, заступник голови науково-методичної ради		С. І. Тарасенко
Методист навчального відділу		Л. П. Шеломовська